

**BACHELOROPLEIDING
INFORMATIEKUNDE**

FACULTEIT DER LETTEREN

RIJKSUNIVERSITEIT GRONINGEN

QANU
Catharijnesingel 56
PO Box 8035
3503 RA Utrecht
The Netherlands

Telefoon: +31 (0) 30 230 3100
E-mail: support@qanu.nl
Internet: www.qanu.nl

Projectnummer: Q0717

© 2019 QANU

Tekst en cijfermateriaal uit deze uitgave mogen, na toestemming van QANU en voorzien van bronvermelding, door middel van druk, fotokopie, of op welke andere wijze dan ook, worden overgenomen.

INHOUDSOPGAVE

RAPPORT OVER DE BACHELOROPLEIDING INFORMATIEKUNDE VAN DE RIJKSUNIVERSITEIT GRONINGEN	5
ADMINISTRATIEVE GEGEVENS VAN DE OPLEIDING	5
ADMINISTRATIEVE GEGEVENS VAN DE INSTELLING	5
SAMENSTELLING VAN HET PANEL	5
WERKWIJZE VAN HET PANEL	6
SAMENVATTEND OORDEEL VAN HET PANEL	9
BEHANDELING VAN DE STANDAARDEN UIT HET BEOORDELINGSKADER VOOR DE BEPERKTE OPLEIDINGSBEOORDELING	11
BIJLAGEN	21
BIJLAGE 1: BEOOGDE LEERRESULTATEN	23
BIJLAGE 2: OVERZICHT VAN HET PROGRAMMA	25
BIJLAGE 3: BEZOEKPROGRAMMA	26
BIJLAGE 4: BESTUDEERDE EINDWERKEN EN DOCUMENTEN	28

Dit rapport is vastgesteld op 3 oktober 2019.

RAPPORT OVER DE BACHELOROPLEIDING INFORMATIEKUNDE VAN DE RIJKSUNIVERSITEIT GRONINGEN

Dit rapport volgt het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO (d.d. september 2016).

ADMINISTRATIEVE GEGEVENS VAN DE OPLEIDING

Bacheloropleiding Informatiekunde

Naam van de opleiding:	Informatiekunde
CROHO-nummer:	56842
Niveau van de opleiding:	bachelor
Oriëntatie van de opleiding:	academisch
Aantal studiepunten:	180 EC
Locatie(s):	Groningen
Variant(en):	voltijd
Onderwijstaal:	Nederlands
Inleverdatum NVAO:	01/11/2019

Het bezoek van het visitatiepanel Communicatie- en Informatiewetenschappen & Mediastudies (CIW & Media) aan de Faculteit der Letteren van de Rijksuniversiteit Groningen vond plaats op 15, 16 en 17 mei 2019.

ADMINISTRATIEVE GEGEVENS VAN DE INSTELLING

Naam van de instelling:	Rijksuniversiteit Groningen
Status van de instelling:	bekostigde instelling
Resultaat instellingstoets:	positief

SAMENSTELLING VAN HET PANEL

De NVAO heeft op 20 augustus 2018 ingestemd met de samenstelling van het panel. Het panel dat de bacheloropleiding Informatiekunde beoordeelde bestond uit:

- Prof. dr. D. (Daniël) Biltereyst, gewoon hoogleraar Film- en Mediastudies aan de Universiteit Gent en directeur van het Centre for Cinema and Media Studies (voorzitter);
- Em. prof. dr. P.C. (Peter) Neijens, emeritus hoogleraar Communicatiewetenschap, in het bijzonder media en beïnvloeding, aan de Universiteit van Amsterdam;
- Prof. dr. G. (Geert) Jacobs, hoogleraar Language for Specific Purposes en hoofd van de afdeling Linguïstiek aan de Universiteit Gent;
- Em. prof. dr. J.L.H. (Jo) Bardoel, emeritus hoogleraar Journalistiek en Media aan de Radboud Universiteit Nijmegen;
- Prof. dr. W. (Wilco) Hazeleger, bijzonder hoogleraar Klimaatdynamica en directeur/CEO van het Netherlands eScience Center;
- A.C.M.F. (Aimée) Overhof BA, recent afgestudeerde bij de bacheloropleiding Algemene Cultuurwetenschappen aan Tilburg University (student-lid).

Het panel werd ondersteund door drs. Renate Prenen, die optrad als secretaris.

WERKWIJZE VAN HET PANEL

De beoordeling van de bacheloropleiding Informatiekunde aan de Faculteit der Letteren van de Rijksuniversiteit Groningen was onderdeel van de clustervisitatie CIW en Media. Van oktober 2018 tot en met mei 2019 beoordeelde het panel in totaal 23 opleidingen aan 9 universiteiten. Het cluster bestond uit de volgende deelnemende instellingen: Erasmus Universiteit Rotterdam, Maastricht University, Radboud Universiteit, Rijksuniversiteit Groningen, Tilburg University, Universiteit van Amsterdam, Universiteit Leiden, Universiteit Utrecht en Vrije Universiteit Amsterdam.

Het visitatiepanel

Het cluster Communicatie- en Informatiewetenschappen en Mediastudies heeft de logistieke en praktische begeleiding van de visitatie en de rapportage uitbesteed aan evaluatiebureau QANU. Dr. Irene Conradie begeleidde het cluster als coördinator van QANU. Zij trad op als secretaris bij de bezoeken aan de Universiteit Leiden en de Universiteit van Amsterdam. De overige bezoeken werden begeleid door onafhankelijke, door de NVAO-gecertificeerde secretarissen: drs. Renate Prenen bij de bezoeken aan Maastricht University, Radboud Universiteit, Rijksuniversiteit Groningen en Vrije Universiteit Amsterdam; drs. Linda te Marvelde bij de bezoeken aan Erasmus Universiteit Rotterdam, Tilburg University en Universiteit Utrecht.

Bij de samenstelling van het visitatiepanel werd rekening gehouden met de expertise, beschikbaarheid en onafhankelijkheid van de panelleden. Het visitatiepanel bestond uit de volgende leden:

- Prof. dr. D. (Daniël) Biltereyst, gewoon hoogleraar Film- en Mediastudies aan de Universiteit Gent en directeur van het Centre for Cinema and Media Studies (voorzitter / vicevoorzitter);
- Em. prof. dr. C.J.M. (Carel) Jansen, emeritus hoogleraar Communicatie- en Informatiewetenschappen aan de Rijksuniversiteit Groningen (voorzitter / vicevoorzitter);
- Em. prof. dr. P.C. (Peter) Neijens, emeritus hoogleraar Communicatiewetenschap, in het bijzonder media en beïnvloeding, aan de Universiteit van Amsterdam (vicevoorzitter);
- Em. prof. dr. J.L.H. (Jo) Bardoel, emeritus hoogleraar Journalistiek en Media aan de Radboud Universiteit Nijmegen;
- Prof. dr. W. (Wilco) Hazeleger, bijzonder hoogleraar Klimaatdynamica en directeur/CEO van het Netherlands eScience Center;
- Prof. dr. O.M. (Odile) Heynders, hoogleraar Vergelijkende literatuurwetenschap aan Tilburg University;
- Prof. dr. J.C. (Jaap) de Jong, hoogleraar Journalistiek en Nieuwe Media en voorzitter van de opleiding Media Studies aan de Universiteit Leiden;
- Prof. dr. G. (Geert) Jacobs, hoogleraar Language for Specific Purposes en hoofd van de afdeling Linguïstiek aan de Universiteit Gent;
- Dr. J. (Joyce) Karreman, universitair docent Communicatiewetenschap aan de Universiteit Twente;
- Drs. J. (Judith) Mulder, mede-oprichter en directeur van firMM information + service design;
- Drs. M. (Maike) Olij, zelfstandig journalistiek adviseur en media innovator;
- Prof. dr. S. (Steve) Paulussen, hoofd docent Media en Journalistiek aan de Universiteit Antwerpen;
- Prof. dr. P.P.R.W. (Patricia) Pisters, hoogleraar Filmwetenschap aan de Universiteit van Amsterdam;
- Dr. B. (Bert) Pol, oprichter en managing partner van Tabula Rasa, een organisatie gespecialiseerd in gedragsverandering en communicatie;
- Dr. E.M.C. (Els) van der Pool, lector Human Communication Development aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen;
- Dr. M. (Mir) Wermuth, oprichter en eigenaar van Blinkering, een organisatie in programmamanagement in de creatieve industrie;
- Drs. G. (Gaby) Wijers, directeur van LIMA, een internationaal platform voor duurzame toegang tot mediakunst;
- M. (Monique) Kloosterman BA, masterstudent Communicatiekunde aan de Rijksuniversiteit Groningen (student-lid);

- A.C.M.F. (Aimée) Overhof BA, recent afgestudeerde bij de bacheloropleiding Algemene Cultuurwetenschappen aan Tilburg University (student-lid);
- B.D.H. (Biba) Becker, bachelorstudent Online Culture aan Tilburg University (student-lid).

Voor elk bezoek is een (sub)panel samengesteld, gebaseerd op de expertise en beschikbaarheid van de panelleden en rekening houdend met mogelijke belangenverstrengeling. De panels bestonden in de regel uit zes leden.

Vorbereiding

Op 20 augustus 2018 vond met de roulerende (vice)voorzitters (prof. dr. Daniël Biltereyst, em. prof. dr. Carel Jansen, en em. prof. dr. Peter Neijens) een uitgebreid vooroverleg plaats. Hierin informeerde de projectcoördinator hen over de taakstelling en werkwijze van het panel in het algemeen en de rol van de voorzitter in het bijzonder. Het panel hield een startvergadering op 20 augustus 2018, waarin de beoordelingskaders, het visitatieproces en de planning aan bod kwamen. Tevens werd een werkwijze voor de visitaties afgesproken. Daarbij is expliciet gesproken over de uitgangspunten: een werkwijze die uitgaat van vertrouwen in de bestaande kwaliteit en een houding die past bij collegiale toetsing.

Ter voorbereiding op de visitatie van de Rijksuniversiteit Groningen stelde de projectcoördinator een bezoekprogramma op in overleg met de contactpersonen van de faculteit. De faculteit selecteerde vervolgens voor elke gespreksronde representatieve gesprekspartners. Het bezoekprogramma is in dit rapport opgenomen als Bijlage 3.

De opleidingen schreven ter voorbereiding op de visitatie een zelfstudie. Deze werden na ontvangst door de projectcoördinator gecontroleerd op kwaliteit en volledigheid en vervolgens doorgestuurd aan de panelleden. De panelleden bestudeerden de zelfstudies en bijlagen en formuleerden op basis hiervan vragen en aandachtspunten ter voorbereiding op het bezoek. Ook formuleerden de panelleden per opleiding punten die hen in positieve zin opvielen en punten voor verbetering.

Daarnaast bestudeerde het panel een selectie van eindwerken. In samenspraak met de voorzitter van het panel selecteerde de projectcoördinator een steekproef van vijftien eindwerken (scripties). Deze eindwerken werden gekozen uit een lijst van afgestudeerden over de voorgaande twee studie jaren. Daarbij hielden de projectcoördinator en de voorzitter rekening met een evenwichtige spreiding in cijfers, afstudeervarianten en beoordelaars. Bij de scripties ontving het panel ook de beoordelingsformulieren die door de examinatoren waren ingevuld.

Bezoek

Het visitatiebezoek aan de Rijksuniversiteit Groningen vond plaats op 15, 16 en 17 mei 2019. Bij de start van het bezoek hield het panel een vooroverleg waarin de eerste bevindingen, vragen en aandachtspunten werden besproken en waarin het panel afspraken maakte over de taakverdeling. De panelleden bespraken ook hun bevindingen ten aanzien van (de beoordeling van) de bestudeerde scripties. Tijdens het bezoek bestudeerde het panel onderwijs- en toetsmateriaal van de opleidingen (zie Bijlage 4 voor een overzicht). Het panel sprak met studenten en docenten, het management en verantwoordelijken, alumni en vertegenwoordigers van de examencommissie en opleidingscommissie.

Het panel gebruikte het laatste deel van het bezoek voor een intern overleg om de voorlopige bevindingen vast te stellen. Ter afsluiting gaf de voorzitter een publieke mondelinge toelichting, waarin hij de belangrijkste observaties van het panel bekendmaakte.

Rapportage

De secretaris schreef een conceptrapport op basis van de bevindingen van het panel. Dit legde de secretaris voor aan de coördinator voor een collegiale toets. Daarna legde de secretaris het conceptrapport voor aan de panelleden. Na verwerking van hun commentaar en na akkoord van het panel stuurde de coördinator het rapport naar de Faculteit der Letteren met het verzoek om feitelijke

onjuistheden te melden. De coördinator legde de reactie van het bestuur op het conceptrapport voor aan de voorzitter van het panel en feitelijke onjuistheden werden op haar verzoek door de secretaris gecorrigeerd. Vervolgens werd het rapport door het panel vastgesteld en toegestuurd aan de Faculteit en aan het College van Bestuur.

Consistentie en ijking

De consistentie in de beoordeling werd op diverse manieren geborgd:

1. Het panel werd zodanig samengesteld dat de voorzitter en/of een aantal panelleden bij meerdere visitatiebezoeken aanwezig was/waren;
2. De coördinator was aanwezig bij het opstellen van de voorlopige bevindingen aan het eind van elk bezoek;
3. Er vonden twee ijkingsoverleggen plaats, tussentijds op 13 februari 2019 en na afloop van de visitaties op 28 mei 2019. Hierin bespraken de (vice)voorzitters (op 13 februari met uitzondering van Carel Jansen vanwege familieomstandigheden) en de coördinator de onderbouwing van de gegeven en nog te geven oordelen.

Definitie oordelen

In overeenstemming met het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO heeft het panel de volgende definities voor de beoordeling van de afzonderlijke standaarden en de opleiding als geheel gehanteerd:

Basiskwaliteit

De kwaliteit die in internationaal perspectief redelijkerwijs mag worden verwacht van een Associate Degree-programma, bachelor- of masteropleiding binnen het hoger onderwijs.

Onvoldoende

De opleiding voldoet niet aan de basiskwaliteit en vertoont tekortkomingen op meer aspecten.

Voldoende

De opleiding voldoet over de volle breedte van de standaard aan de basiskwaliteit.

Goed

De opleiding steekt systematisch uit boven de basiskwaliteit.

Excellent

De opleiding steekt systematisch ver uit boven de basiskwaliteit en geldt als een internationaal voorbeeld.

SAMENVATTEND OORDEEL VAN HET PANEL

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

Het panel stelt vast dat de beoogde leerresultaten van de bacheloropleiding Informatiekunde aansluiten bij de vereisten vanuit het (internationale) vakgebied en beroepenveld en passend zijn voor een academische opleiding op bachelorniveau. Het panel waardeert dat de staf de ontwikkelingen in de wetenschap, maatschappij en het beroepenveld nauwlettend volgt en daartoe goede contacten onderhoudt met het werkveld en alumni. Ook waardeert het dat, met het oog op de actualiteit, regelmatig wijzigingen worden doorgevoerd in de doelstellingen van de opleiding.

De combinatie van taal en communicatie met technologie en de inbedding in de Faculteit der Letteren leiden volgens het panel tot een uniek profiel. De opleiding kan haar bijzondere positie nog verder benutten door de geesteswetenschappelijke signatuur te versterken, bijvoorbeeld door in het profiel en de leerresultaten meer nadruk te leggen op een brede, kritische reflectie op ethische en maatschappelijke implicaties van technologische ontwikkelingen. Volgens het panel vergroot de opleiding daarmee haar onderscheidend vermogen en aantrekkelijkheid richting (aankomende) studenten en werkveld.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Het panel oordeelt dat het studieprogramma van de bacheloropleiding Informatiekunde zodanig is opgebouwd dat het studenten in staat stelt de beoogde leerresultaten van de opleiding te behalen. Het panel is positief over de opbouw van het programma. De globale leerlijnen zorgen voor een coherent geheel. Wel vindt het panel de vrije keuzeruimte verhoudingsgewijs groot. Het panel is tevreden over de inhoud van de opleiding. Deze heeft een goede balans tussen enerzijds technologie en anderzijds taal en communicatie. Het panel waardeert de integratieve vakken waarin het interdisciplinaire karakter van de opleiding goed tot uiting komt. Het programma besteedt voldoende aandacht aan de technologische en wetenschappelijke vorming van studenten. Met het oog op de geesteswetenschappelijke signatuur van de opleiding dient wel de aandacht voor de brede academische vorming van studenten te worden versterkt. Ten aanzien van de academische schrijfvaardigheden adviseert het panel nog eens goed te kijken naar de verwachtingen en behoeften van studenten in relatie tot het huidige aanbod. Het panel geeft verder een omzetting naar een internationale, Engelstalige opleiding in overweging. Volgens het panel is dit passend bij het sterk internationale wetenschaps- en werkveld en kan het leiden tot structureel hogere studentenaantallen.

Het panel is tevreden over de opzet van de verschillende cursussen. De toegepaste werkvormen zijn voldoende in lijn met de doelstellingen en inhoud van het onderwijs. Wel adviseert het te bezien hoe de hoorcolleges en practica interactief en samenwerkend leren, en daarmee ook de ontwikkeling van reflexieve en communicatieve vaardigheden van studenten, nog beter kunnen ondersteunen. Het panel oordeelt ook positief over het scriptietraject. Het constateert dat de organisatie van de bachelorscriptie met werkgroepen en strakke deadlines goed werkt.

De opleiding is goed studeerbaar. Het panel vraagt daarbij aandacht voor de voor sommige studenten lastige overgang van de minor naar de scriptie in het derde studiejaar. Verder trekt de opleiding veel getalenteerde studenten die aangeven meer te kunnen en te willen. Hiervoor bestaat nu nog geen structureel beleid, al zoeken docenten hier zelf wel individuele oplossingen voor. Het panel adviseert dit strakker te organiseren en te bezien in hoeverre de opleiding zwaarder en uitdagender kan worden. Er kunnen bijvoorbeeld meer differentiatiemogelijkheden geboden worden voor studenten met meer technische voorkennis en vaardigheden.

Het panel is positief over de vakinhoudelijke, wetenschappelijke en didactische kwaliteiten van de staf. Studenten waarderen de betrokkenheid en toegankelijkheid van hun docenten. Het panel constateert dat er faculteitsbreed diverse factoren zijn die de werktevredenheid van de staf negatief beïnvloeden, waaronder hoge werkdruk en een onevenwichtige samenstelling en belasting van de staf. Het adviseert de faculteit om vanuit een integraal plan te werken aan structurele oplossingen.

Ook stelt het vast dat binnen de faculteit opleidingen relatief onafhankelijk van elkaar opereren. Het panel meent dat versterking van de onderlinge samenhang en samenwerking opleidingen in staat stelt meer van elkaar te leren en profiteren.

Standaard 3: Toetsing

Het panel stelt vast dat het systeem van toetsing en beoordeling van de bacheloropleiding Informatiekunde adequaat functioneert. De gebruikte toetsvormen zijn gevarieerd en passend bij de inhoud en vormgeving van het onderwijs. Het waardeert dat bij het opstellen van toetsen standaard het vierogenprincipe wordt toegepast. Ook is het panel tevreden over het feit dat alle vakken meerdere toetsmomenten omvatten en dat er aandacht is voor feedback aan studenten. De beoordeling van de scripties vindt op gedegen wijze plaats. Het panel kan zich vinden in het beoordelingsformulier. Wel concludeert het dat de transparantie van het beoordelingsproces vergroot dient te worden door het onafhankelijk van elkaar laten invullen van een beoordelingsformulier door de eerste en de tweede beoordelaar.

Het panel oordeelt dat de kwaliteitsborging van de tentaminering en examinering op orde is. De nieuwe examencommissie functioneert naar tevredenheid en draagt zichtbaar bij aan de kwaliteitsborging van de toetsing en beoordelingen binnen de opleidingen. Het panel stimuleert de opleiding (al dan niet in samenspraak met de Examencommissie) om voor de borging van de interne consistentie van scriptiebeoordelingen, naast steekproeven achteraf ook proactief beleid te ontwikkelen. Het panel denkt daarbij bijvoorbeeld aan kalibreersessies met stafleden op opleidingsniveau.

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

Het panel stelt vast dat de scripties voldoen aan de eisen die worden gesteld aan de eindwerken van een bacheloropleiding. Het panel kan zich over het algemeen vinden in de beoordelingen door de opleiding. Het panel is overtuigd van het inhoudelijk en wetenschappelijk niveau van de scripties. In aanvulling op de zeer methodologische en technologische insteek, zouden de scripties over het algemeen meer kritisch-beschouwend mogen zijn en verdient een scherpere formulering van de conclusies en discussies aandacht. Het panel is positief over de aangetoonde meerwaarde van de opleiding voor afgestudeerden. Het komt tot de conclusie dat de beoogde leerresultaten voldoende worden behaald.

Het panel beoordeelt de Standaarden uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling als volgt:

Bacheloropleiding Informatiekunde

Standaard 1: Beoogde leerresultaten	voldoende
Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	voldoende
Standaard 3: Toetsing	voldoende
Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten	voldoende
Algemeen eindoordeel	voldoende

De voorzitter, prof. dr. Daniël Biltereyst, en de secretaris, drs. Renate Prenen, van het panel verklaren hierbij dat alle panelleden kennis hebben genomen van dit rapport en instemmen met de hierin vastgestelde oordelen. Zij verklaren ook dat de beoordeling in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Datum: 3 oktober 2019

BEHANDELING VAN DE STANDAARDEN UIT HET BEOORDELINGSKADER VOOR DE BEPERKTE OPLEIDINGSBEOORDELING

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Bevindingen

De driejarige bacheloropleiding Informatiekunde is een interdisciplinaire opleiding die zich tot doel stelt studenten op te leiden die kennis, inzicht en vaardigheden bezitten om werkzaam te zijn op het raakvlak van technologie, taal en communicatie, en die kunnen doorstromen naar een master op dit gebied. De opleiding richt zich in brede zin op (computationele) technieken om ongestructureerde (digitale) informatie te structureren en te doorzoeken. Voor de automatische verwerking van grote hoeveelheden tekstuele informatie is kennis van taal en communicatie enerzijds en van technologie anderzijds noodzakelijk. De opleiding beoogt deze kennis over te dragen en vaardigheden aan te leren die studenten in staat stellen om informatie - en speciaal tekstuele informatie - met behulp van technologie te interpreteren, analyseren, structureren, koppelen, lokaliseren, verifiëren, ontsluiten en presenteren. Het panel stelt vast dat de opleiding haar doelstelling adequaat heeft vertaald in eindtermen die duidelijk zijn gespecificeerd volgens de Dublin-descriptoren (zie Bijlage 1). Het niveau en de oriëntatie van deze eindtermen vindt het panel passend voor een academische opleiding op bachelorniveau.

Het panel heeft tijdens het bezoek met het management en docenten gesproken over de profilering en positionering van de opleiding. De opleiding is door de technologische invalshoek enigszins een vreemde eend in de bijt binnen de Faculteit der Letteren. De diverse gesprekken hebben het panel echter overtuigd van de meerwaarde van de inbedding binnen de geesteswetenschappen. Juist de combinatie van taal en communicatie met technologie geeft de opleiding een uniek profiel. Het panel merkt op dat de opleiding worstelt met de balans tussen technologische kennis en vaardigheden en de praktische toepassing ervan op informatiekundige problemen enerzijds en met de meer algemene academische en wetenschappelijke vorming van studenten anderzijds. De opleiding heeft, ook na adviezen van de vorige visitatiecommissie, in de afgelopen jaren meer ruimte gemaakt voor wetenschappelijke vaardigheden en reflectie op het vakgebied (zie tevens Standaard 2). Het panel heeft hier waardering voor, maar is van mening dat de geesteswetenschappelijke insteek (i.c. het reflectieve vermogen van studenten) nog verder versterkt mag worden. Dit past bij de behoeften in het werkveld aan afgestudeerden die niet alleen technologisch vaardig zijn, maar die ook oog hebben voor het bredere maatschappelijke en ethische perspectief, die de implicaties van technologische ontwikkelingen voor mens en samenleving kunnen doorgronden en die daarover goed kunnen communiceren. Ook kan de opleiding zich daarmee nog meer onderscheiden van verwante opleidingen zoals Kunstmatige Intelligentie en Informatica, die veelal sterker bèta-/technisch georiënteerd zijn. Het panel ziet aspecten van reflectie in de beoogde leerresultaten (met name leerresultaten 3.1 tot en met 3.3), maar dit kan volgens het panel nog sterker worden aangezet.

Het panel vindt het positief dat de opleiding ernaar streeft mee te bewegen met actuele, technische, maatschappelijke en wetenschappelijke ontwikkelingen. De ontwikkelingen volgen elkaar in een snel tempo op, vooral op het gebied van technologie. Om actueel te blijven worden regelmatig aanpassingen gedaan in de leerdoelen van het programma. De opleiding onderhoudt daartoe nauwe banden met het werkveld. Er is een Raad van Advies waarin verschillende bedrijven zijn vertegenwoordigd die bezig zijn met het koppelen en ontsluiten van tekstuele gegevens in verschillende typen databanken. De Raad komt minimaal tweemaal per jaar bij elkaar om het programma door te lichten en ideeën in te brengen voor mogelijke verbeteringen. Ook hebben stafleden veelvuldig contact met alumni via LinkedIn.

Overwegingen

Het panel stelt vast dat de beoogde leerresultaten van de bacheloropleiding Informatiekunde aansluiten bij de vereisten vanuit het (internationale) vakgebied en beroepenveld en passend zijn voor een academische opleiding op bachelorniveau. Het panel waardeert dat de staf de ontwikkelingen in de wetenschap, maatschappij en het beroepenveld nauwlettend volgt en daartoe goede contacten onderhoudt met het werkveld en alumni. Ook waardeert het dat, met het oog op de actualiteit, regelmatig wijzigingen worden doorgevoerd in de doelstellingen van de opleiding.

De combinatie van taal en communicatie met technologie en de inbedding in de Faculteit der Letteren leiden volgens het panel tot een uniek profiel. De opleiding kan haar bijzondere positie nog verder benutten door de geesteswetenschappelijke signatuur te versterken, bijvoorbeeld door in het profiel en de leerresultaten meer nadruk te leggen op een brede, kritische reflectie op ethische en maatschappelijke implicaties van technologische ontwikkelingen. Volgens het panel vergroot de opleiding daarmee haar onderscheidend vermogen en aantrekkelijkheid richting (aankomende) studenten en werkveld.

Conclusie

Bacheloropleiding Informatiekunde: het panel beoordeelt Standaard 1 als 'voldoende'.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Bevindingen

Programma

Het driejarige programma van de bacheloropleiding Informatiekunde kent 130 EC aan verplichte majorvakken van elk 5 EC, inclusief een bachelorscriptie van 10 EC. De overige 50 EC zijn verspreid over een minorruimte van 30 EC en 20 EC keuzeruimte. Het panel is tevreden over de inhoud en opzet van het programma. Wel is het van mening dat er relatief veel vrije keuzeruimte is. Het programma hanteert vijf globale leerlijnen die zorgdragen voor een samenhangend geheel. De leerlijnen 1 (Programmeren en Kwantitatieve Methoden) en 2 (Reflectie op het Vakgebied en Wetenschappelijke Vaardigheden) betreffen algemene academische en technische vaardigheden. De leerlijnen 3 (Taal en Communicatie), 4 (Taaltechnologie) en 5 (Webtechnologie en Databases) zijn inhoudelijk verdiepend. Deze bieden vakken aan die tot de vakgebieden (computationele) taalkunde, communicatiekunde en mens-computer interactie behoren. Het programmaoverzicht geeft inzicht in de indeling van vakken naar meest dominante leerlijnen (zie Bijlage 2). Matrices in de zelfevaluatie geven de relatie aan tussen de leerlijnen en de beoogde leerresultaten alsook welke leerresultaten aan de orde zijn in de verschillende vakken. Uit dit alles blijkt dat de leerresultaten voldoende worden afgedekt door het programma.

Het programma laat een adequate balans zien tussen enerzijds technologische kennis en vaardigheden en anderzijds kennis van en inzicht in taalkundige en communicatiekundige concepten en theorieën. Het panel waardeert dat er diverse integrerende vakken in het curriculum zijn opgenomen, zoals Tekstanalyse in het eerste jaar, Social Media in het tweede jaar en Information Retrieval in het derde jaar. In deze vakken komt het interdisciplinaire karakter van de opleiding goed tot uitdrukking. Ook de geïnterviewde studenten gaven aan deze vakken te waarderen, die zij over het algemeen als interessant en uitdagend ervaren. Volgens hen komen in deze vakken taal en techniek mooi samen. Het panel merkte tijdens het bezoek op dat het programma sterk gericht is op het analyseren van tekstuele data, hetgeen de opleiding een duidelijke focus geeft. Tegelijkertijd spelen andersoortige data, zoals visuele informatie, ook een belangrijke rol binnen de informatiekunde. Desgevraagd lichtten de docenten toe dat de focus primair op (computationele) taalkunde ligt, maar dat in de uitwerking ervan taal breder wordt opgevat en ook andere communicatie-uitingen aan de orde komen. Het panel kan zich hierin vinden.

Het programma besteedt voldoende aandacht aan technische en wetenschappelijke vaardigheden van studenten. In diverse vakken leren studenten technische en statistische concepten en het toepassen ervan in programmeer- of onderzoeksopdrachten. Ook leren ze methoden voor het opzetten, uitvoeren en rapporteren van wetenschappelijk onderzoek. Zoals genoemd onder Standaard 1, heeft de opleiding naar aanleiding van de vorige visitatie de wetenschappelijke vaardighedencomponent vergroot. Twee vakken zijn toegevoegd aan het curriculum: Inleiding Wetenschappelijk Onderzoek en Caleidoscoop. Het panel heeft hier waardering voor en ziet de vruchten ervan in het afsluitende scriptieonderzoek (zie Standaard 4). Het panel merkt op dat de focus op dit moment sterk ligt op het leren toepassen van technieken op data, bijvoorbeeld machine learning, en kwantitatieve onderzoeksmethoden. Het panel vindt deze technologisch-methodologische aanpak passend bij het vakgebied. Tegelijkertijd is het van mening dat deze aangevuld dient te worden met een versterking van de brede academische vorming van studenten. Daaronder verstaat het panel onder andere een kritische beschouwing op het vakgebied, reflectief vermogen ten aanzien van het opzetten en uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek en de keuzes die daarbinnen worden gemaakt, alsook een diepgaande reflectie op kernvraagstukken rondom de relatie tussen technologie en samenleving/cultuur. Het panel geeft in overweging om (een deel van) de hierboven genoemde huidige keuzeruimte hiervoor in te zetten.

Een ander aandachtspunt betreft de academische schrijfvaardigheden. De geïnterviewde studenten gaven aan in diverse vakken schrijfopdrachten te doen, maar dit zijn veelal (project)verslagen. Zij zouden graag meer handvatten krijgen voor de opzet en structuur van academische teksten. Ook zouden ze meer willen oefenen met academisch schrijven en meer feedback krijgen op hun schrijfvaardigheden. De docenten onderschrijven dat academisch schrijven voor studenten een uitdaging is. Zij lichtten toe dat er geen apart vak voor is geprogrammeerd maar dat er binnen diverse vakken wel degelijk aandacht aan wordt besteed. Het panel heeft, naast de opmerkingen van studenten, geen andere aanwijzingen gekregen dat het programma op dit punt tekort zou schieten. Desalniettemin adviseert het de staf om nog eens goed te kijken of het huidige aanbod op dit punt voldoende aansluit bij de behoeften en wensen van studenten.

De opleiding maakt veel werk van het actueel houden van het programma. Er worden regelmatig nieuwe onderwerpen en nieuwe analysetechnieken en technologieën geïntroduceerd. Het panel vindt dit een goede zaak. Het plaatst daarbij wel de kanttekening dat gewaakt moet worden voor een blijvende goede balans tussen taal en technologie.

Het panel heeft tijdens het bezoek ook stilgestaan bij de taal van de opleiding. Het merkt op dat Nederlands het uitgangspunt is, maar dat de staf vrij internationaal is en veel vakken in het Engels worden gegeven. Ook is de meeste literatuur in het Engels. Desgevraagd laten de docenten weten dat de taalkeuze is ingegeven door het feit dat de Nederlandse taal object van studie is in het onderzoek van de betrokken stafleden. Volgens het panel zou dit voor de opleiding geen belemmerende factor hoeven zijn; informatiekundige analyses kunnen in principe binnen nagenoeg elke taal plaatsvinden. Het panel ziet een omzetting naar een Engelstalige opleiding als een grote kans. Het openstellen van de opleiding voor buitenlandse studenten zou een nieuwe internationale studentenpopulatie kunnen aantrekken. Dit zal naar verwachting een positief effect hebben op de instroom, die de laatste jaren sterk fluctueerde. Ook past het goed bij (ontwikkelingen in) het werkveld, dat sterk internationaal georiënteerd is. Door studenten een internationale leeromgeving te bieden kunnen zij onder meer hun Engelse taalvaardigheden en interculturele vaardigheden vergroten; competenties die zij na afstuderen goed kunnen gebruiken in hun verdere carrières.

Studenten ronden hun opleiding af met een bachelorscriptie. De scriptie wordt georganiseerd rond een breed thema waarbinnen de student de vrijheid heeft om een eigen onderwerp te kiezen. Het thema kan per jaar verschillen. Een voorbeeld van een thema is: 'sentimentanalyse en auteurprofilering op basis van uitingen op sociale media als Twitter, Facebook, review-sites en blogs'. Studenten nemen deel aan een scriptiewerkgroep van circa 10 personen, waarin zij worden geïntroduceerd in het gekozen onderwerp met bijbehorende literatuur. Vervolgens maken zij een

onderzoeksvorstel dat moet worden goedgekeurd voordat zij verder mogen met hun onderzoek. Er geldt een strikt tijdpad met deadlines voor het inleveren van een onderzoeksvorstel, een conceptversie en een eindversie van de scriptie. Zoals ook blijkt uit het gesprek met de studenten, werkt deze aanpak goed. Studenten worden gestimuleerd en gemotiveerd om voortdurend met het scriptieonderzoek en de rapportage ervan bezig te zijn.

Werkvormen

Een groot deel van het onderwijs bestaat uit cursussen waarbij een hoorcollege en een practicum worden verzorgd. Tijdens het hoorcollege wordt de theorie behandeld en tijdens het practicum krijgen studenten de kans te werken aan opdrachten die vooraf verstrekt zijn en die na afloop voor beoordeling moeten worden ingediend. Studenten geven aan dat de huidige hoorcolleges weinig (inter)actief zijn. Ook zou er meer uit de practica gehaald kunnen worden. Op dit moment kiezen veel studenten ervoor om geen practica te volgen en de opdrachten zelfstandig te maken. Een factor die daarbij meespeelt is dat hoorcolleges en practica soms dicht op elkaar zijn geprogrammeerd. Hierdoor, zo geven studenten aan, is er onvoldoende tijd om de practica voor te bereiden.

Het panel hecht veel waarde aan interactief en samenwerkend leren. Dit draagt in belangrijke mate bij aan het ontwikkelen van reflexieve en communicatieve vaardigheden van studenten. De docenten zijn voornemens meer gebruik te maken van onderwijsvormen waarbij de studenten al tijdens het college of practicum worden aangezet tot interactie met de lesstof. Men denkt daarbij bijvoorbeeld aan (groepsgewijs werken aan) opdrachten die discussie kunnen uitlokken, online quizen of practicumopdrachten die tijdens het practicum zelf ook worden uitgewerkt en besproken. Ook geheel andere manieren om de practica te organiseren worden overwogen. Het panel stimuleert de staf om op korte termijn concrete actie te ondernemen om de voorgestelde werkvormen ook daadwerkelijk in te zetten.

Studeerbaarheid

De opleiding is zodanig geprogrammeerd dat er geen onnodige obstakels en/of piekbelastingen zijn. Een aandachtspunt betreft de programmering van de minor en scriptie in het derde jaar. Zoals toegelicht door de studenten verloopt voor veel studenten, ondanks de strakke inrichting en deadlines, de start van het scriptietraject stroef. Zij vinden het lastig om, na een half jaar weg te zijn geweest van de opleiding, direct in het tweede semester te moeten starten met hun scriptie. Ook omdat zij in dezelfde periode nog twee verplichte vakken en twee keuzevakken moeten volgen, ligt studievertraging op de loer. Het panel beseft dat de plek van de minor is ingegeven door universitair beleid en dat de opleiding daar niet vanaf kan wijken. Het adviseert te bezien hoe de overgang van minor naar scriptie zo soepel mogelijk kan plaatsvinden opdat studievertraging zoveel mogelijk wordt voorkomen.

Volgens de studenten is de studie goed te doen. Het aantal uren dat men per week besteedt aan de studie wisselt van student tot student, maar over het algemeen kan men de studie prima combineren met een bijbaan en/of andere (sociale) activiteiten. Studenten benadrukken wel dat het mede afhangt van de programmeer-voorkennis van studenten. In het eerste jaar wordt er veel aandacht besteed aan het aanleren van technische vaardigheden (o.a. Linux, Python en programmeren voor het web). Daarbij wordt geen voorkennis verondersteld en worden studenten stap voor stap getraind. Studenten zonder enige programmeerervaring moeten flink hun best doen om alles te halen. Daarentegen is het relatief eenvoudig voor studenten die al wel programmeerervaring hebben. Het panel waardeert de zorgvuldige opbouw van de technische vaardigheden. Gezien het feit dat studenten met een niet-*bèta* profiel worden toegelaten, de minimale vereiste voor toelating is Wiskunde-A, vindt het deze aanpak passend. Wel adviseert het om studenten die kunnen en willen extra verdiepingmogelijkheden te geven.

Het panel concludeert op basis van de stukken en gesprekken dat veel studenten meer uitgedaagd willen worden en ook meer aankunnen. Zoals blijkt uit het gesprek met docenten worden nu studentassistenten aangeboden aan de best presterende studenten, zoals practicumassistent. Ook heeft men leerstof vanuit de aansluitende mastertrack Information Science verplaatst naar de

bacheloropleiding om deze te verzwaren en omvatten sommige toetsen extra bonusvragen/-opdrachten. Het panel waardeert de diverse maatregelen. Wel zijn deze in zijn optiek enigszins gefragmenteerd. Het adviseert om nader te verkennen hoe het niveau van de opleiding over de gehele linie verzwaard kan worden. Ook adviseert het om structureel beleid te ontwikkelen om talentvolle studenten meer te stimuleren.

Onderwijsgevend personeel

Het panel is positief over de vakinhoudelijke, wetenschappelijke en didactische kwaliteiten van de staf. Het huidige docententeam omvat voor de opleiding relevante expertises, inclusief die de recente ontwikkelingen in het domein vertegenwoordigen. Nagenoeg alle vaste stafleden zijn gepromoveerd en betrokken bij wetenschappelijk onderzoek. Ook bezitten zij een basiskwalificatie onderwijs (BKO) of zijn bezig deze te behalen. Omdat er sprake is van onderbezetting, is er ook tijdelijke staf betrokken bij het onderwijs. Deze bestaat voor het overgrote deel uit PhD-studenten en studentassistenten. Sommige tijdelijke stafleden hebben een achtergrond in het bedrijfsleven. Zij zijn hierdoor een waardevolle aanvulling doordat zij vanuit eigen ervaringen de link met de beroepspraktijk kunnen belichten. Het panel waardeert dat tijdelijke docenten altijd begeleid worden door een lid van de vaste staf om de kwaliteit van het onderwijs te waarborgen. Ook waardeert het dat alle docenten op regelmatige basis met elkaar overleggen, zowel formeel als informeel, over de vormgeving en uitvoering van het onderwijs. Zij functioneren duidelijk als een team. De studenten lieten het panel weten tevreden te zijn over de kwaliteit van de docenten en de begeleiding tijdens de vakken en afstudeertrajecten. Zij vinden hen inhoudelijk bekwaam. Studenten waarderen het kleinschalig karakter van de opleiding en laagdrempelige contacten tussen docenten en studenten.

Tijdens het bezoek heeft het panel uitgebreid met docenten, het faculteitsbestuur en managementteams van de verschillende opleidingen, waaronder de bacheloropleiding Informatiekunde, gesproken over de werkdruk van de staf. Het constateert dat faculteitsbreed de werkdruk hoog is en de promotiekansen beperkt zijn. Ook is er sprake van een onevenwichtige balans binnen en tussen de diverse opleidingen qua samenstelling en belasting van de staf. Dit alles heeft een negatief effect op de werktevredenheid. Het faculteitsbestuur onderkent de problemen en werkt aan oplossingen. Zo zijn er middelen vrijgemaakt om de onderwijsbelasting van docenten te verlagen en nieuwe stafleden aan te trekken. Het panel waardeert dit. Het stimuleert het bestuur om te werken aan een overkoepelend plan teneinde de problemen op een structurele, integrale en toekomstbestendige wijze aan te kunnen pakken.

Het panel heeft ook met de docenten, managementteams en het faculteitsbestuur gesproken over samenwerking binnen en tussen opleidingen. Het valt het panel op dat samenwerking tussen de verschillende opleidingsprogramma's, en soms zelfs binnen de programma's, niet vanzelfsprekend is. Het ziet dit als een gemiste kans; de opleidingen zouden veel meer kunnen profiteren van onderlinge samenwerking en kruisbestuiving. De faculteit heeft recent al het onderwijs ondergebracht in vijf clusters. De clusterbesturen zijn verantwoordelijk voor de financiën en bemensing van de programma's. Het panel ondersteunt de structuurwijziging. Hierdoor is besluitvorming dichterbij de opleidingen komen te staan. Ook biedt het goede kansen om de opleidingen binnen en tussen de clusters meer met elkaar in verbinding te brengen. Er is evenwel nog veel werk te verzetten. Het panel adviseert om op facultair niveau te werken aan een masterplan ter versterking van de onderlinge samenhang en samenwerking.

Overwegingen

Het panel oordeelt dat het studieprogramma van de bacheloropleiding Informatiekunde zodanig is opgebouwd dat het studenten in staat stelt de beoogde leerresultaten van de opleiding te behalen. Het panel is positief over de opbouw van het programma. De globale leerlijnen zorgen voor een coherent geheel. Wel vindt het panel de vrije keuzeruimte verhoudingsgewijs groot. Het panel is tevreden over de inhoud van de opleiding. Deze heeft een goede balans tussen enerzijds technologie en anderzijds taal en communicatie. Het panel waardeert de integratieve vakken waarin het interdisciplinaire karakter van de opleiding goed tot uiting komt. Het programma besteedt voldoende aandacht aan de technologische en wetenschappelijke vorming van studenten. Met het oog op de

geesteswetenschappelijke signatuur van de opleiding dient wel de aandacht voor de brede academische vorming van studenten te worden versterkt. Ten aanzien van de academische schrijfvaardigheden adviseert het panel nog eens goed te kijken naar de verwachtingen en behoeften van studenten in relatie tot het huidige aanbod. Het panel geeft verder een omzetting naar een internationale, Engelstalige opleiding in overweging. Volgens het panel is dit passend bij het sterk internationale wetenschaps- en werkveld en kan het leiden tot structureel hogere studentenaantallen.

Het panel is tevreden over de opzet van de verschillende cursussen. De toegepaste werkvormen zijn voldoende in lijn met de doelstellingen en inhoud van het onderwijs. Wel adviseert het te bezien hoe de hoorcolleges en practica interactief en samenwerkend leren, en daarmee ook de ontwikkeling van reflexieve en communicatieve vaardigheden van studenten, nog beter kunnen ondersteunen. Het panel oordeelt ook positief over het scriptietraject. Het constateert dat de organisatie van de bachelorscriptie met werkgroepen en strakke deadlines goed werkt.

De opleiding is goed studeerbaar. Het panel vraagt daarbij aandacht voor de voor sommige studenten lastige overgang van de minor naar de scriptie in het derde studiejaar. Verder trekt de opleiding veel getalenteerde studenten die aangeven meer te kunnen en te willen. Hiervoor bestaat nu nog geen structureel beleid, al zoeken docenten hier zelf wel individuele oplossingen voor. Het panel adviseert dit strakker te organiseren en te bezien in hoeverre de opleiding zwaarder en uitdagender kan worden. Er kunnen bijvoorbeeld meer differentiatiemogelijkheden geboden worden voor studenten met meer technische voorkennis en vaardigheden.

Het panel is positief over de vakinhoudelijke, wetenschappelijke en didactische kwaliteiten van de staf. Studenten waarderen de betrokkenheid en toegankelijkheid van hun docenten. Het panel constateert dat er faculteitsbreed diverse factoren zijn die de werktevredenheid van de staf negatief beïnvloeden, waaronder hoge werkdruk en een onevenwichtige samenstelling en belasting van de staf. Het adviseert de faculteit om vanuit een integraal plan te werken aan structurele oplossingen. Ook stelt het vast dat binnen de faculteit opleidingen relatief onafhankelijk van elkaar opereren. Het panel meent dat versterking van de onderlinge samenhang en samenwerking opleidingen in staat stelt meer van elkaar te leren en profiteren.

Conclusie

Bacheloropleiding Informatiekunde: het panel beoordeelt Standaard 2 als 'voldoende'.

Standaard 3: Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Bevindingen

Toetsing

Zoals beschreven in de zelfevaluatie, zet de opleiding regelmatige toetsing in, zowel formatief als summatief, met meerdere deeltaetsen en een eindtoets per vak. De gehanteerde toetsvormen zijn onder andere meerkeuzevragen, essayvragen, programmeeropdrachten (individueel of in groepsverband uit te voeren) en (project-)verslagen. Met name bij deeltaetsen wordt feedback gegeven die studenten helpt om eigen deficiënties te herkennen en om op tijd leergedrag bij te sturen. Een vak sluit af met een eindtentamen of eindopdracht met verslag. Een eindbeoordeling is gebaseerd op een gewogen gemiddelde waarbij de eindtoets meestal zwaarder weegt dan deeltaetsen. In het toetsplan dat als bijlage bij de zelfevaluatie was toegevoegd, is voor elk vak de toetsing en toetsvorm aangegeven. Op basis van dit overzicht en de gesprekken met studenten en docenten, constateert het panel dat de toetsvormen voldoende gevarieerd zijn en passen bij de inhoud en doelstellingen van de opleiding en de vakken. Het panel heeft tijdens het bezoek diverse toetsen ingezien en constateert dat deze voldoende aan de maat zijn. Verder apprecieert het panel dat er aandacht is voor het geven van feedback.

Met het oog op de validiteit en betrouwbaarheid van toetsing, waardeert het panel dat nagenoeg alle vakken twee of meerdere toetsen omvatten. Ook vindt het panel het in dit kader positief dat alle eindtoetsen, met modelantwoorden of beoordelingscriteria, standaard worden gecontroleerd door een collega (vierogenprincipe). De geïnterviewde studenten geven aan tevreden te zijn over de toetsing. Zij ervaren een gevarieerde mix aan toetsvormen en vinden de toetsen over het algemeen helder en representatief voor de leerstof.

De beoordeling van de scriptie vindt plaats aan de hand van een beoordelingsformulier. Het panel kan zich vinden in de opzet van het formulier en in de beoordelingscriteria die zijn gegroepeerd in de categorieën inhoud, rapportage en proces. Het spreekt zijn waardering uit voor de toevoeging van de procescomponent. Het is het panel opgevallen dat er geen apart formulier is voor de tweede beoordelaar. Het formulier wordt na gezamenlijke deliberatie ingevuld en ondertekend door beide beoordelaars. Het panel constateert op basis van de gesprekken met docenten en de examencommissie dat de beoordelingen op consciëntieuze wijze plaatsvinden. Desalniettemin is het van mening dat beide beoordelaars onafhankelijk van elkaar een formulier zouden moeten invullen. Dit komt volgens het panel de transparantie van het beoordelingsproces ten goede, niet alleen richting de student maar ook richting derden zoals de examencommissie en (externe) visitatiepanels.

Examencommissie

Sinds 1 januari 2019 zijn zes examencommissies samengebracht tot één facultaire examencommissie, de centrale Examencommissie Letteren, met daarbinnen zes disciplinaire expertiseteams. De expertiseteams zijn nu nog gegroepeerd volgens de voormalige indeling van examencommissies maar zullen per september 2019 clustergewijs worden georganiseerd. De faculteit beoogt met de samenvoeging van de examencommissies efficiënter en effectiever te kunnen werken. Tegelijkertijd wil men met de instelling van de expertiseteams recht doen aan de eigenheid van de afzonderlijke opleidingen. De vernieuwde examencommissie heeft in de afgelopen periode onder andere gewerkt aan het uniformeren van procedures, het stroomlijnen van processen en het centraliseren van diverse taken en werkzaamheden.

Het panel heeft tijdens het bezoek met vertegenwoordigers van de examencommissie gesproken. Het panel kan zich vinden in de structuurwijziging en stelt vast dat er veel werk is verzet. Het is van oordeel dat de formele taken en verantwoordelijkheden van de examencommissie adequaat zijn belegd en dat er sprake is van heldere afspraken en procedures. Ook wat betreft de kwaliteitsborging van toetsing en beoordeling zijn er duidelijke richtlijnen en procedures. De centrale examencommissie beoordeelt per opleiding steekproefsgewijs diverse toetsdossiers van vakken (vakomschrijving, toetsen met modelantwoorden of beoordelingscriteria, voorbeelden van beoordeeld werk, overzicht van de eindcijfers en toelichting van de docent). Hiervoor heeft zij een toetsprotocol opgesteld. In sommige gevallen wordt advies gegeven door de facultaire toetsdeskundige, die tevens (extern) lid is van de examencommissie. De examencommissie beoordeelt jaarlijks ook steekproefsgewijs scripties en beoordelingsformulieren van de verschillende opleidingen, waaronder die van de bacheloropleiding Informatiekunde. Men kijkt daarbij naar de becijfering in relatie tot de kwaliteit van de scriptie en de invulling van de beoordelingsformulieren. Bij onduidelijkheden en/of onregelmatigheden in toetsdossiers of beoordelingen, wordt dit teruggekoppeld aan en besproken met de betreffende docent(en) en opleidingsmanagement. Het jaar erop volgt een nieuwe check. Op deze wijze wordt de kwaliteitscyclus rond gemaakt. Naast deze controletoeetsen achteraf, is de examencommissie ook gestart met activiteiten om de kwaliteit van toetsing voorafgaand aan de toetsafname beter te borgen. Zo is de toetsdeskundige beschikbaar voor het geven van advies over toetskwaliteit aan afzonderlijke afdelingen en/of stafleden.

Het panel waardeert de diverse initiatieven van de examencommissie en is van mening dat zij voldoende in controle is. Ten aanzien van de kwaliteitsborging van scripties adviseert het panel om, naast de steekproefsgewijze controle achteraf, ook te werken aan een systematischere kalibratie van de scriptiebeoordelingen. Nu vindt deze voornamelijk plaats tussen de eerste en tweede beoordelaars bij het bespreken van individuele scripties. Volgens het panel zou het voor de consistentie in

beoordelingen goed zijn om dit breder te trekken, bijvoorbeeld door het organiseren van kalibreersessies op opleidingsniveau.

Overwegingen

Het panel stelt vast dat het systeem van toetsing en beoordeling van de bacheloropleiding Informatiekunde adequaat functioneert. De gebruikte toetsvormen zijn gevarieerd en passend bij de inhoud en vormgeving van het onderwijs. Het waardeert dat bij het opstellen van toetsen standaard het vierogenprincipe wordt toegepast. Ook is het panel tevreden over het feit dat alle vakken meerdere toetsmomenten omvatten en dat er aandacht is voor feedback aan studenten. De beoordeling van de scripties vindt op gedegen wijze plaats. Het panel kan zich vinden in het beoordelingsformulier. Wel concludeert het dat de transparantie van het beoordelingsproces vergroot dient te worden door het onafhankelijk van elkaar laten invullen van een beoordelingsformulier door de eerste en de tweede beoordelaar.

Het panel oordeelt dat de kwaliteitsborging van de tentaminering en examinering op orde is. De nieuwe examencommissie functioneert naar tevredenheid en draagt zichtbaar bij aan de kwaliteitsborging van de toetsing en beoordelingen binnen de opleidingen. Het panel stimuleert de commissie om voor de borging van de interne consistentie van scriptiebeoordelingen, naast steekproeven achteraf ook proactief beleid te ontwikkelen. Het panel denkt daarbij bijvoorbeeld aan kalibreersessies met stafleden op opleidingsniveau.

Conclusie

Bacheloropleiding Informatiekunde: het panel beoordeelt Standaard 3 als 'voldoende'.

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Bevindingen

Om inzicht te krijgen in het gerealiseerde eindniveau van studenten van de bacheloropleiding Informatiekunde heeft het panel voorafgaand aan de visitatie vijftien bachelorscripties, inclusief de bijbehorende beoordelingsformulieren, bestudeerd. Het panel kan zich veelal vinden in de beoordeling en becijfering van de eindwerkstukken. Het concludeert dat studenten van de bacheloropleiding Informatiekunde de beoogde leerresultaten realiseren.

Over het algemeen is het panel positief over de kwaliteit van de gelezen scripties. De meeste scripties zijn goed in opzet en helder en adequaat geschreven. De onderzoeksvragen zijn doorgaans duidelijk geformuleerd, de methoden (veelal betreffen deze computationele methoden) passen bij de onderzoeksvragen en de onderzoeksresultaten zijn degelijk uitgewerkt en beschreven. Verder is het panel van mening dat hier en daar de conclusies en discussies wat scherper geformuleerd kunnen worden. Ook constateert het panel dat de scripties vrij methodisch en methodologisch zijn ingestoken. In zijn optiek zouden de scripties over de gehele linie meer kritisch-beschouwend kunnen zijn, niet alleen wat betreft de opzet en uitvoering van het onderzoek maar ook over brede ethische en maatschappelijke aspecten en implicaties van de relatie tussen technologie en samenleving. Verder is het panel van mening dat de onderwerpen met betrekking tot taal zich niet tot de Nederlandse taal hoeven te beperken en ook verder kunnen gaan dan tekstuele informatie (zie ook de opmerkingen van het panel bij Standaard 1 en 2).

Uit de zelfevaluatie blijkt dat ongeveer tweederde van de afgestudeerden doorstroomt naar een masteropleiding aan de RUG, veelal de track Information Science binnen de masteropleiding Communicatie- en Informatiewetenschappen. Enkele studenten vertrekken naar een andere universiteit voor een vervolgopleiding. De overigen gaan de arbeidsmarkt op en komen in diverse beroepen terecht. Ze worden *developer* of *consultant*, of zetten hun eigen ICT-bedrijf op. De door- en uitstroomgegevens laten volgens het panel overtuigend zien dat de studie goed aansluit op de beroepspraktijk en relevante vervolgopleidingen.

Overwegingen

Het panel stelt vast dat de scripties voldoen aan de eisen die worden gesteld aan de eindwerken van een bacheloropleiding. Het panel kan zich over het algemeen vinden in de beoordelingen door de opleiding. Het panel is overtuigd van het inhoudelijk en wetenschappelijk niveau van de scripties. In aanvulling op de zeer methodologische en technologische insteek, zouden de scripties over het algemeen meer kritisch-beschouwend mogen zijn en verdient een scherpere formulering van de conclusies en discussies aandacht. Het panel is positief over de aangetoonde meerwaarde van de opleiding voor afgestudeerden. Het komt tot de conclusie dat de beoogde leerresultaten voldoende worden behaald.

Conclusie

Bacheloropleiding Informatiekunde: het panel beoordeelt Standaard 4 als 'voldoende'.

ALGEMEEN EINDOORDEEL

Het panel beoordeelt de Standaarden 1, 2, 3 en 4 van de bacheloropleiding Informatiekunde als 'voldoende'.

Conform de beslisregels beperkte opleidingsbeoordeling van het NVAO-beoordelingskader 2016, beoordeelt het panel de bacheloropleiding Informatiekunde als 'voldoende'.

Conclusie

Het panel beoordeelt de bacheloropleiding Informatiekunde als 'voldoende'.

BIJLAGEN

BIJLAGE 1: BEOOGDE LEERRESULTATEN

Een afgestudeerde Bachelor Informatiekunde heeft:

1 Kennis en inzicht

- 1.1 Kennis van resp. inzicht in (i) communicatieprocessen en de rol die taal, tekst, beeld en geluid hierbij spelen, (ii) relevante informatiewetenschappelijke theorieën, en (iii) relevante en actuele taal- en webtechnologische benaderingen;
- 1.2 Vermogen om het vakgebied Informatiekunde, de samenhang tussen deelgebieden, en haar bijdrage aan de humaniora te begrijpen, en de basiskennis op het gebied van de Informatiekunde te kunnen reproduceren en toelichten op een samenhangende wijze;
- 1.3 Kennis en begrip van algemene programmeerbegrippen en -technieken;
- 1.4 Kennis en begrip van onderzoeksmethoden in de computationele taalkunde, van statistische methoden en technieken binnen de humaniora, en van evaluatiemethoden van informatiesystemen en interfaces;
- 1.5 Vermogen om taal- en webtechnologie toe te passen in nieuwe contexten, en onderzoeksmethoden toe te passen op nieuwe gegevens;
- 1.6 Kennis en inzicht in een aanvullend (ander) disciplinegebied, vormgegeven in een minor ter verbreding cq. verdieping van het hoofdvakprogramma.

2 Toepassen kennis en inzicht

- 2.1 Vermogen om verworven kennis, begrip en vaardigheden toe te passen bij (i) het systematisch en kritisch analyseren en evalueren van bestaande informatiesystemen, en (ii) het zelfstandig of in een groep ontwikkelen van nieuwe, binnen de geesteswetenschappen relevante, databases, software en (interactieve) websites, met gebruikmaking van zelf geprogrammeerde of geschikt bevonden bestaande softwaremodules;
- 2.2 Vermogen om computationeel taalkundige onderzoeksmethoden, statistische methoden en technieken, en evaluatietechnieken te begrijpen en toe te passen op informatiekundige vraagstukken van beperkte omvang;
- 2.3 Vermogen om een beperkt experimenteel onderzoek op te zetten en uit te voeren, en hiervan verslag te doen in een vorm die voldoet aan de kwalitatieve criteria van wetenschappelijke literatuur;
- 2.4 Vermogen om voor het vakgebied relevante wetenschappelijke literatuur in het Nederlands en in het Engels te bestuderen, te begrijpen, en kritisch te beoordelen;
- 2.5 Vaardigheden om effectief gebruik te maken van algemene ICT-applicaties en statistische softwarepakketten;
- 2.6 Vaardigheden die verband houden met het bestudeerde vak in situaties en contexten van professionele of vergelijkbare aard, waar het een vereiste is dat persoonlijke verantwoordelijkheid, zelfdiscipline, initiatief en zo nodig leiderschap aan de dag worden gelegd; beslissingen worden genomen in complexe en onvoorspelbare situaties; gedacht en geschreven wordt onder tijdsdruk en omgegaan wordt met deadlines; verdere ontwikkeling op het professionele vlak tot stand gebracht kan worden.

3. Oordeelsvorming

- 3.1 Vermogen kritisch te reflecteren op computationele en statistische benaderingen van taal, tekst en communicatie;
- 3.2 Vermogen onderzoek binnen het vakgebied op waarde te schatten en de resultaten ervan te interpreteren wat betreft hun praktische implicaties, bijv. in termen van aanbevelingen of praktijkmaatregelen;
- 3.3 Vermogen om kennis, begrip en vaardigheden toe te passen bij (i) het identificeren en analyseren van complexe informatiekundige problemen en vraagstukken, en (ii) het beoordelen van de bijdrage van taal- en webtechnologische oplossingen.

4. Communicatie

- 4.1 Vermogen om, individueel of in groepsverband, mondeling of schriftelijk, te communiceren over (i) belangrijke benaderingen en onderzoeksresultaten binnen het vakgebied, en (ii) voor het

vakgebied relevante software en de daarvoor ingezette technologie(ën), waar nodig met efficiënte inzet van audiovisuele hulpmiddelen.

4.2 Vermogen om zowel mondeling als schriftelijk commentaar te geven bij zelf ontwikkelde softwaremodules, en schriftelijke of grafische documentatie te leveren bij complexe software en informatiesystemen;

4.3 Vermogen om op betrouwbare en accurate wijze, schriftelijk of mondeling, te rapporteren over een zelf ontwikkeld en uitgevoerd onderzoek op een deelgebied van het vakgebied.

5. Leervaardigheid

5.1 Vermogen om zich zelfstandig nieuwe programmeertalen en technieken eigen te maken;

5.2 Vermogen om zich zelfstandig verder te verdiepen in een deelgebied van de Informatiekunde;

5.3 Vermogen om een (Research)masterstudie op een deelgebied of een aanpalend gebied van de Informatiekunde te volgen.

BIJLAGE 2: OVERZICHT VAN HET PROGRAMMA

Overzicht van vakken met kleurcodering voor meest dominante leerlijn

Jaar 1			
blok 1	blok 2	blok 3	blok 4
Inleiding Informatiekunde	Tekstmanipulatie	Webtechnologie	Webprogrammeren
Inleiding Programmeren I	Inleiding Programmeren II	Gevorderd Programmeren	Project Tekstanalyse
Digital Communication*	Linguistics for CIS and IS*	Inleiding Wetenschappelijk Onderzoek	Calendoscoop Informatiekunde

Jaar 2			
blok 1	blok 2	blok 3	blok 4
Databases	Database-driven Webtechnology	Statistiek I**	Statistiek II**
Zoekmachines	Logisch Programmeren***	Computationale Grammatica***	Natural Language Annotation for Machine Learning
Vrije Ruimte	Vrije Ruimte	Human-Computer Interaction	Social Media*

Jaar 3			
blok 1	blok 2	blok 3	blok 4
Minorruimte	Bachelorscriptie met onderzoekswerkgroep	Information Retrieval	Taaltechnologie***
		Vrije Ruimte	Vrije Ruimte

- * Gedeeld vak met Communicatie- en Informatiewetenschappen
- ** Gedeeld vak met Communicatie- en Informatiewetenschappen en Taalwetenschap
- *** Gedeeld vak met Kunstmatige Intelligentie

Leerlijnen:

Reflectie op het Vakgebied en Wetenschappelijke Vaardigheden
Programmeren en Kwantitatieve Methodes
Taaltechnologie
Webtechnologie en Databases
Taal en Communicatie

BIJLAGE 3: BEZOEKPROGRAMMA

DAY 1		Wednesday 15 May 2019
11.00	11.15	Arrival of the panel and welcome
11.15	14.00	Preparation, internal meeting and documentation review (including lunch)
14.00	14.45	Initial interview with management B Studies and M Media Studies
14.45	15.00	Break / panel meeting
15.00	15.40	Meeting with students B Media Studies (including PC student)
15.45	16.15	Meeting with students M Media Studies (including PC student)
16.15	16.30	Break / panel meeting
16.30	17.15	Meeting with staff B Media Studies / M Media Studies (including PC staff members)
17.15	17.35	Meeting with alumni M Media Studies
17.35	18.15	Panel meeting: preliminary findings day 1
18.45	21.00	Dinner (panel meeting)

DAY 2		Thursday 16 May 2019
8.30	9.30	Arrival of the panel and preparation
9.30	10.15	Initial interview with management B Information Science, B Communication and Information Sciences, M Communication and Information Sciences
10.15	10.30	Break / panel meeting
10.30	11.10	Meeting with students B Information Science (including PC student)
11.15	11.45	Meeting with staff B Information Science (including PC staff member)
11.45	12.45	Panel meeting with lunch break
12.45	13.25	Meeting with students B Communication and Information Sciences (including PC student)
13.30	14.00	Meeting with staff B Communication and Information Sciences (including PC staff member)
14.00	14.30	Break / panel meeting
14.30	15.10	Meeting with students M Communication and Information Sciences (including PC student)
15.15	15.45	Meeting with staff M Communication and Information Sciences (including PC staff member)
15.45	17.30	Panel meeting: preliminary findings day 2
17.30	17.50	Meeting with alumni M Communication and Information Sciences
18.30	21.00	Dinner (panel meeting)

DAY 3		
Friday 17 May 2019		
8.30	9.00	Arrival of panel and preparation
9.00	10.00	Meeting with Board of Examiners for all programmes
10.00	10.45	Break / panel meeting
10.45	11.15	Final interview with management B Media and Culture and M Media Studies
11.15	11.45	Final interview with management B Information Science, B Communication and Information Sciences, M Communication and Information Sciences
11.45	13.45	Deliberations panel, formulating preliminary findings and conclusions with lunch break
13.45	14.15	Feedback of preliminary findings and conclusions
14.15	14.30	Break
14.30	15.30	Development dialogue
15.30	15.45	Site visit complete

BIJLAGE 4: BESTUDEERDE EINDWERKEN EN DOCUMENTEN

Het panel heeft voorafgaand aan het bezoek 15 eindwerken bestudeerd van de bacheloropleiding Informatiekunde. De gegevens van de eindwerken zijn bekend bij QANU en zijn op aanvraag beschikbaar.

Het panel heeft tijdens het bezoek onder meer de volgende documenten bestudeerd (deels in *hard copy* en deels via de elektronische leeromgeving):

Algemene documentatie

- Onderwijs- en examenregelingen (OER)
- Onderwijskaart
- Toetsplan
- Verslagen opleidingscommissie CIW/IK
- Verslagen examencommissie

Vakkeselectie bacheloropleiding Informatiekunde (incl. cursusmateriaal en studiehandleidingen)

- Project Text Analysis (LIX017P05)
- Social Media (LIX017B05)
- Language Technology (LIX020B05)